

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaе, 1661

45 Atq[ue] cave quenquam palma linguáve ferire.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

C. XII. *¶ De confertis nec convitiis facere, nec ante horam dicit scribam clericis commovere licet.*

Item ex concilio Martini Papa, c. 61. & 66.

Non a liceat sacerdotibus, vel clericis, sed nec religio-
sis laicos convitiis facere de confertis. ¶ Nec oportet
vix in convivio, nec aliquando clericos, nisi hymno dicto, comedere panem, & post cibos gratias au-
ctori Deo referre.

Si ergo laici comestiones damnales sunt, multo magis sacerdotibus imputantur ad gehennam. Venter enim pinguis (ut Hieronymus b ait) evasium sensum generat: cum sacerdotale sensus contra vigilare debeat, & tenuis: atque ideo edacitatem viciu obnoxii in sacerdotes ungi non debent. Et enim (ut ait Gregorius in moralibus) qui adhuc vitium bello subsistent, nequaquam per predicationem usum praesse magisterio ceterorum debent.

DISTINCTIO XLV.

Sequitur c (non percussorem.) Non enim oportet episcopum
ita esse infensibilem, & perturbati sensus, ut percussor
patiens, qui debet esse pater: sed sequatur eum, qui dorsum
passus ad flagella.

C. I. *¶ Verborum correptione, non verberibus timere debet episcopus.*

Unde Gregorius scribit Joanni episcopo Constantinopol. lib. 2. epist. 72. al. cap. 9.

Quid a autem de episcopis, qui verberibus timeri volunt, canones dicant, bene fraternitas vestra novit. Pastores etenim facti sumus, non percussores: & egregius predicator dicit, *¶ [Argue, absterge, incipiam omni patientia & dolentia.]* Nova vero atque inaudita est ista praedicatione, quae verberibus exigit fidem.

C. II. *¶ De eodem.*

Item in concilio Romano sub Sylvestro, c. 77.

Neminem f quisquam peccantem clericum corde attingat, non presbyter, non diaconus, non episcopus clericum, vel servitorem ecclesiae ad eadem perducatur. Sed si ita causa exigit clericum, triduo privetur honore, ut poenitentiam redeat ad matrem ecclesiam.

C. III. *¶ Non asperis, sed blandis verbis, ad fidem sunt aliqui provocandi.*

Item Gregorius Paschasio episcopo Neapol. lib. 11. epist. 21.

Qui sincera intentione extraneos a Christiana religione ad fidem cupiunt rectam perducere, blandimentis non asperitatibus debent studere, ne quorum mentem reddita ad planum ratio poterat revocare, pellat procul adversitas. Nam quicumque aliter agunt, & eos sub hoc velamine ad consueta ritus sui volunt eultura suspendere, suas illi magis, quam Dei causas protrahunt attendere. ¶ Iudaei h liquidem Neapoli consistentes quesi nobis sunt, asserentes, quod quidam eos a quibusdam feriarum suarum solemnitatibus irracionabiliter nantur arcere, ne illis sit licitum festivitatum suarum solennia colere, sicut eis nunc usque, & parentibus eorum longis retro temporibus licuit observare. Quod si ita se veritas habet, supervacua rei videntur opera dare. ¶ Nam quid utilitatis est, quando, etiam contra longum usum fuerit vetiti, ad fidem illis, & conversionem nihil proficit? Aut cur Iudaeis, qualiter caeremonias suas colere debeant, regulas ponimus, si per hoc eos lucrari non possumus? Agendum ergo est, ut

a Burch. l. 2. c. 165. Ivo part. 6. cap. 26. cap. 66. b Epist. ad Neopolitanum. lib. 2. cap. 10. c 1. Tim. 3. & ibi gl. ordin. & Anselm. ex Hieron. ad Oceanum. d Jo. Diac. lib. 3. c. 9. Poly. lib. 4. tit. 9. e 2. Timoth. 4. f Nemo. orig. g al. plani. h Ivo p. 2. cap. 103. i al. adhibere.

ratione potius, & mansuetudine provocati, sequi nos velint, non fugere: ut eos, ex eorum coalicibus ostendentes, quod dicimus, ad sinum matris ecclesiae Deo possimus adjuvante convertere. Itaque fraternitas tua eos monitis quidem, prout poterit, Deo adjuvante, ad convertendum accendat, & de suis illis solemnitatibus inquietari demum non permittat: sed omnes festivitates, feriasque suas, sicut haecenus tam ipsi, quam parentes eorum per longa colentes retro tempora tenuerunt, liberam habeant observandi, celebrandi, licentiam.

C. IIII. *¶ Non severitate, sed benevolentia subditos per alios corrigant.*

Item Gregorius IIII. in epistola episcopo per Galliam, & Germaniam celsituti.

Licet a plerumque accidant in sacerdotibus, quae sunt reprehendenda, plus tamen ega corrigendos agat benevolentia, quam severitas; plus cohortatio, quam comminatio; plus charitas, quam potestas: cum nomen nostrum sine reprehensione, aut sine peccato vivat. Nam si Dominus e statim post triam negationem beatum Petrum Apostolum praecceptorem nostrum iudicaret, non tantum ex eo fructum, sicut fecit, receperit. Expectandi ergo, atque corrigendi magis sunt rectores ecclesiae, quam statim iudicandi: cum majora negotia, & difficiliore causarum exitus, sanctorum patrum canones spiritu Dei conditi, & totius mundi expectatione consecrati, iubeant sub nostrae sententiae expectatione suspendi, nostraeque moderamine finiri. Unde necesse est hae, & alia ecclesiastica quaeque negotia post multorum experimenta causarum sollicitus perspicere, & diligenti praecaveri: quemus per scriptum charitatis, & pacis omnis materies scandalorum, & praesumptio invidiorum, atque opprobrio simplicium fratrum ecclesiae Domini auferantur. Et sicut non vult quidem fatuum se aliorum iudicium praevaricare, ita non audeat alii inferre, quod sibi non vult fieri. Iudaei non sunt cogendi ad fidem, quam tamen si inviti susceperint, cogendi sunt retinere.

¶ Invidiorum ¶ In epistola Gregorii IIII. (quae est in scripto memorato codice bibliothecae Dominicanae,) & aliquos vestros exemplaribus Gratiani legitur, Iudaeorum.

C. V. *¶ Sicut non sunt Iudaei ad fidem cogendi, ita nec conversi ab ea recedere permittuntur.*

Unde in concilio Tolerano 4. c. 36. statutum est.

De e Iudaeis autem praecipit sancta synodus, nemini vult Deum, misereatur, & quem vult, indurat. ¶ Non tales inviti salvandi sunt, sed volentes, ut integre forma iustitiae. Sicut enim homo propriae arbitrii voluntate serpenti obediens perit, sic volente se gratia Dei propriae mentis conversione homo quisque credendo salvatur. Ergo non vi, sed liberi arbitrii facultate convertantur, laudandi sunt, non potius impellendi. Qui autem jam pridem ad Christianitatem coacti sunt venire (sicut factum est temporibus religiosissimi principis Sisebuti) quia jam constat eos sacramentis divinis initiatos baptismi gratiam suscepisse, & christum unum esse, & corpus, & sanguinis Domini extitisse particeps, oportet, ut fidem, quam etiam vi, vel necessitate susceperunt, tenere cogantur, ne nomen Domini blasphemetur, & fides, quam susceperunt, vilis, & contemptibilis habeatur.

a Infra ea. cap. licet. Ivo part. 1. cap. 61. b al. commo. c Math. 26. d proficisci. orig. e Burch. lib. 2. cap. 10. part. 1. cap. 276. & part. 2. cap. 94. Panorm. lib. 1. cap. 10. f Rom. 10.

C. VI. *De benevolentia plus quam severitas erga corrigendos agat.*

Item Leo Papa, epist. 22. ad Anastasium Episcopum Thessalonicensem, c. 1.

Lect a nonnunquam accidunt, quae in sacerdotibus sunt reprehendenda personis, plus tamen erga corrigendos agat benevolentia, quam severitas, plus coheratio, quam comminatio, h. plus charitas, quam potestas. Sed hi, qui quae sua sunt querunt, non quae Iesu Christi, facile ab hac lege discernuntur: & dum dominari magis, quam consolare subditis querunt, placet honor, inflat superbia, & quod provisum est ad concordiam, tendit ad noxam.

C. VII. *Deiiciatur ab officio presbyter, & diaconus, & Episcopus verberibus timeri querunt.*

Item ex canone Apostolorum, cap. 28. juxta primam versionem.

Episcopum q. aut presbyterum, aut diaconum percutientem fideles delinquentes, aut infideles inique agentes, & per huiusmodi violentem timeri, deici ab officio suo precipimus, quia nunquam nos docuit hoc Dominus. E contrario vero ipse d. cum percuteretur, non reprobatur: cum malediceretur, non remaledicebat: cum pateretur, non comminabatur.

C. VIII. *Non verberibus, sed verbis subditos Episcopi corripiant.*

Item ex concilio Baecarensi 3. c. 6.

Cum beatus Apostolus de arguere, obsecrare, vel increpare in omni patientia praecipiat, extra hanc doctrinam novimus quosdam ex fratribus tantis caedibus in honoratos s. libidinis effervere, quantas poterant latrocinantium promereri persona. Et ideo, qui gradus jam ecclesiasticos meruerunt, id est, presbyteri, abbates, & levites, qui ex ceptis gravioribus & mortalibus culpis, nullis debent verberibus subiacere, non est dignum, ut passim unusquisque trahatur honorabiliora membra sua, prout voluerit & ei placuerit, verberibus subiciat & dolores: ne dum incaute subdita percussit membra, ipse quoque debitam sibi subditorum reverentiam subtrahat, juxta illud, quod quidam sapiens dixit: [Leviter & castigatus reverentiam exhibet castiganti: asperitatis autem nimis increpato nec correptionem recipit, nec salutem.] Et ideo, si quis aliter quam dictum est, praedictos honorabiles subditos, licentia percepta potestatis elatus, malitia animi tantum, crediderit verberandos, juxta modum verberum, quae intulerit, excommunicationis pariter & exilii sententiam sustinebit.

2 pars. Salomon vero contra admonet, dicens, h. [Percute filium tuum virga, & liberabis animam ejus morte.] Hinc B. Gregorius scribit in dialogo, B. Benedictum quendam monachum virga percutiendum sanasse, quem crebra admonitione curare non poterat. Hinc etiam Dominus s. flagello facto de sancti illi, male vocati in templo flagellavit, & de orationis dono eiecit. Hinc etiam Apostolus k. fornicatorem illum carnaliter vexandum tradidit: & magnum l. illum corporali castitate damnavit. Hinc etiam in canonibus m. pueri qui ante rationales annos irrationabiliter vexantur, verberibus castigari jubentur. Virgines quoque, si frequenter esse deposita alius se copulaverint, ergastulorum reus praecipiantur.

a sup. ea. cap. licet. Poly. lib. 4. tit. 49. b al. commotio. c Anj. l. 6. tit. 13. Poly. lib. 4. tit. 9. d 2 Petr. 2. e 2 Tim. 2. f sic in codice regio. g Lener. h Proverb. 23. * L. d. lib. 4. i Ioan. 2. k 1 Cor. 5. l Al. 13. m Sicutus Papa epist. 22. cap. 6. ad cap. 29. Job. post. part. 2. cap. 3. L. reg. epist. 22.

C. IX. *Disciplina non est servanda sine misericordia, nec misericordia sine disciplina.*

Hinc etiam Gregorius in moralibus, 20. lib. part. 4. c. 6.

Disciplina, vel misericordia multum destituitur, si una sine altera teneatur. Sed circa subditos suos inesse rectoribus debet, & iuste consolans misericordia, & pie faviens disciplina. Hinc est, quod semivivi illius vulneribus, qui a Samaritano a in stabulum ductus est, & vinum adhibetur, & oleum, ut per vinum mordeantur, & per oleum foveantur: quatenus unusquisque, qui sanandis vulneribus praestit, in vino morium distractionis adhibeat, in oleo mollitiem pietatis: per vinum mundentur putrida, per oleum sananda foveantur. Miscenda est ergo lenitas cum severitate, faciendumque quoddam ex utraque temperamentum, ut neque multa asperitate exulcerentur subditi, neque nimia benignitate solvantur. Hoc nimirum illa tabernaculi b arca significat, in qua cum tabulis virga simul & manna esset: quia cum scripturae sacrae scientia, in boni rectoris pectore, sit est virga distractionis, sit & manna dulcedinis. Hinc etiam David e ait: [Virga tua, & baculus tuus, ipse me consolatus sunt.] Virga etenim percussit, & baculo sustentantur. Si ergo est distractio virgae, quae feriat, sit & consolatio baculi, quae sustentet. Sit itaque amor, sed non emolliens: sit rigor, sed non exasperans: sit zelus, sed non immoderate faviens: sit pietas, sed non plus, quam expedit, parcens. Intueri libet in Moyfi pectore misericordiam cum severitate sociatam. Videmus amantem pie & stricte favientem.

¶ Certe cum Israeliticus populus ante Dei oculos penè invenibilem contraxisset offensam, ita ut ejus rector audiret: [Discede a peccato populus tuus.] ac si ei divina vox diceret: qui tali peccato lapsus est, jam meus non est; atque subjungeret: [Dimitte me, ut irascatur furor meus contra eos, & deleam eos, faciamque te in gentem magnam.] Ille semel & iterum pro populo, cui praeceter, obicem se ad impetum Dei irascens opponens, ait, [Aut dimitte eis hanc noxam: aut si non facis, dele me de libro tuo, quem scripsisti.] Pensemus ergo, quibus visceribus eundem populum amavit, pro cuius vita de libro vitae deleri se petit. Sed tamen iste, qui tanto ejus populi amore constringitur, contra ejus culpas pensamus, quanto zelo rectitudinis accendatur. Mox enim ut petitione prima, ne delerentur, culpa veniam obtinuit, adeundem populum veniens, ait e, [Ponae vir gladium suum super femur suum: sic & redire de porta usque ad portam per medium castrorum, & occidat unusquisque fratrem, & amicum, & proximum suum: ceciderunt in die illo quasi viginti tria milia hominum.] Ecco qui vitam omnium etiam cum sua morte petit, paucorum vitam gladio extinxit. Intus arsit ignibus amoris: foris accessus est zelo severitatis. Tanta fuit pietas, ut se pro illis coram Domino morti offerret, non dubitaret: tanta severitas, ut eos, quos divinitus feriri timerat, ipse iudicii gladio feriret. Sic amavit eos, quibus praesuit, ut pro eis nec sibi parceret: & tamen delinquentes sic persecutus est, quos amavit, ut eos etiam Domino parente proferret. Utrobique legatus fortis, utrobique mediator admirabilis, causam populi apud Deum precibus, causam Dei apud populum gladiis allegavit. Intus amans divinæ feriendo consumpsit. Succurrit citius omnibus, ostensa morte paucorum. Et idcirco omnipotens Deus fidelem famulum suum, citius exaudivit agentem pro populo; quia vidit, quid super populum acturus esset ipse pro Deo. In regimine

a Luc. 10. b Heb. 9. c Psal. 22. d Exod. 23. e Ibid. F

ergo populi utrumque Moyses miscuit, ut nec disciplina
deseret misericordia, nec misericordia disciplina. Vnde
hic quoque iuxta utramque virtutem dicitur a. (*Com-
sederem quasi rex, circumstante exercitu, eam tamen inter-
ventum consulat.*) Sedere quippe, circumstante exercitu, vi-
gor est ac disciplina regiminis, moerentium vero corda
consolari, ministerium pietatis.

¶ *Viginti tria.] Sic etiam legitur in codicibus B. Grego-
rii: sed in bebras, paraphrasi Chaldaica, versione septuaginta, &
vulgata, est: tria millia.*

C. X. ¶ *Iusti iudicant, misericordiam cum
iustis servat.*

Item Augustinus in Enchiridion, 672.

Omnis b, qui iuste iudicat, stateram in manu gestat,
& in utroque penso iustitiam & misericordiam pote-
rat: sed per iustitiam reddit peccanti sententiam: ut iusto li-
beamine quaedam per aequitatem corrigat; quaedam ve-
ro, per misericordiam indulgeat. Qui Dei iudicia oculis
suis proponit, semper timens & tremens in omni negotio
formidat, ne de iustitia tramite devians cadat, & unde
non iustificatur, inde potius condemnatur.

C. XI. ¶ *Qui remittit, & qui corrigit, uter-
que misericors.*

*Item Isidorus lib. 3. sententiarum de summo
bono, cap. 54.*

Et qui emendat verberare, in quem potestas datur,
vel coercet aliqua disciplina, & tamen peccatum
ejus, quo ab illo laesus aut offensus est, dimittit ex cor-
de, vel orat ut ei dimittatur, non solum in eo, quod di-
mittit atque orat, verum etiam in eo, quod corrigit, &
aliqua emendatoria poena plectit, elemosynam dat,
quia misericordiam praestat. Multa enim bona praestan-
tur invitis, quando eorum consultitur utilitati, non vo-
luntati, quia sibi ipsis inveniuntur esse inimici.

C. XII. ¶ *De multiplici genere eleemo-
synam.*

*Sunt enim multa genera elemosynarum, de quibus
Albinus dicit.*

Tertia e sunt genera elemosynarum: una corpora-
lis, dimittere a quo laesus fueris: tertia, delinquentes
corrigere, & errantes in viam reducere veritatis.

C. XIII. ¶ *Elemosyna pecunia preferretur
elemosyna cordis.*

Item Augustinus, lib. 50. homil. homilia 6.

Divae sunt elemosynae, una cordis, altera pecuniae. E-
lemosyna cordis est, dimittere ei, a quo laesus es.
Nam dare aliquid indigenti aliquando queris, & non
habes; indulge peccanti quamvis volueris, redundat
tibi. ¶ *Elemosyna cordis multo maior est,
quam elemosyna corporis. & infra. ¶ Charitatis elec-
mosyna sine substantia terrena sufficit sibi, illa vero quae
corporaliter datur, si non benigno corde tribuitur,
omnino non sufficit.*

¶ *Es hic omnibus apparet, quod nec lenitas mansuetudinis
sine rectitudine severitatis, nec zelus rectitudinis sine mansuetu-
dine in prelatu debet inveniri. Percussores ergo, qui praemis-
sionibus ab episcopali officio remouentur, non quibus cor-
poraliter flagellaverit, sed praetermissa mansuetudine ad verbera sen-
sualiter flagellaverit: sunt: qui per flagella non vicia corrigere,
sed timere appetunt: quibus Petrus scribit g. (Ne sitis domi-
nantes in clero, sed forma facti gregis ex animo.)*

a *1b. 29.* b *Burch. 16. cap. 25. 4. omnis.* c *4. sentent.
dist. 15.* d *al. Alcinus.* e *Pam. 12. cap. 192.* f *Pam.
12. cap. 193.* g *1. Pet. 5.*

C. XIV. ¶ *Mansuetudo & asperitas ab invicem
non separantur.*

*Hinc etiam Gregorius scribit in moralibus, 179.
part. 2. c. 23. a*

Sunt namque nonnulli ita districti, ut omnem etiam
mansuetudinem benignitatis amittant: & sunt non-
nulli ita mansueti, ut perdant districti iura regiminis.
Vnde cum sitis rectioribus utraque summo opere sunt re-
nenda, ut nec in disciplinae vigore benignitatem man-
suetudinis, nec in mansuetudine asperitatem districtio-
nis obdurecant: quatenus nec a compassione pietatis
obdurecant, cum contumaces corrigant; nec discipli-
nae vigorem molliant, cum infirmiorum animos conso-
lantur. Regat ergo disciplinae vigor mansuetudinem, &
mansuetudo ornent vigorem, & sic alterum commen-
detur ex altero, ut nec vigor sit rigidus, nec mansuetudo
diffoluta.

C. XV. ¶ *Vera iustitia misericors compatitur, delin-
quentibus indignatur.*

Item homilia 34. in Evangel.

Vera iustitia compassionem habet: falsa vero b de-
dignationem, quamvis & iusti soleant recte peccato-
ribus dedignari. Sed aliud est, quod agitur typho su-
perbia; aliud, quod zelo disciplinae. Dedignantur e et-
enim, sed non dedignantur. ¶ *post panca.* ¶ *At contra
hi qui de falsa iustitia superbiere solent, ceteros quosque
despiciunt, nulla infirmitatibus misericordia condescen-
dunt, & quo se peccatores esse non credunt, eo ceteros
peccatores fiunt.*

C. XVI. ¶ *Peccantes mansuetudine pro-
vocat, non austeritate abijcitur.*

Item Hieronymus d. ad c. 4. Thimoth.

Recedite, inquit, pollutus; recedite, abite; nolite
nos tangere: nolite in aliquo nobis communicare.
Talis loquela non e illuminat caecum, non sanat argu-
tum, non curat infirmum, sed magis occidit, atque in
desperationem periclitantem mittit. Boni etenim te-
ctores ex sua infirmitate aliorum infirmitates peni-
tes, magis per humilitatis & mansuetudinis levamen-
tum student peccantes ab erroris laqueo eruere, quam
per austeritatem in foveam perditionis nutantes pro-
pellere. Vnde doctor gentium f. (Ecclesiam suam, inquit,
infirmus infirmis.)

C. XVII. ¶ *In populum via Dei desecet,
cum peccatores delinquentes palpat,
non corrigit.*

Item ex Origene, homilia 7. in Iosue.

Sed illud non otiose transmittendum est, quod uno
peccante ira Dei super omnem populum venit.
quando accidit: quando sacerdotes, qui populo pre-
sunt, erga delinquentes benigni videri volunt, & verecun-
tes peccantium linguas, ne forte male de eis loquan-
tur, sacerdotalis severitatis immemores, nolunt com-
plere quod scriptum e est. (Peccatores coram omni-
bus, ut ceteri timorem habeant.) & iterum h. (Aspera
malum ex vobis ipse.) nec zelo Dei succenti imitantur
Apostolum dicentem, (Tradidi vobis hominem do-
ctum in inveniendum coram, ut spiritus sanctus fiat.) Neque
illud Evangelii e implere student, ut si viderint peccan-
tem, primo secreta conveniant: post eam, & post hoc
tribus adhibitis k; quod si contempserit, & post hoc
ecclesiae correctione non fuerit emendatus, de ecclesia
expellatur velut gentilem habeant; ac publicanum: de-
dum uni parenti, universae ecclesiae moluntur intem-
tum. Quae est bonitas? quae ista misericordia? uni pa-

a *In cap. 29. Iosue cap. 6. b iustitia.] origo c al. mis-
erantur. d Rabani sunt, non Hieron. commentarii, Thim. 4.
e Efa. 52. f 1. Cor. 9. g 1. Tim. 5. h Ibid. i Mat. 18.
k al. arbitrio.*

cere, & omnes in dicitur adducere: Polluitur enim ex uno peccatore populus. Sicut ex una ove morbida univertus grex inficitur, sic uno fornicante, vel aliud quodcumque scelus committente, plebs univertis polluitur.

¶ *Hinc etiam dicitur a dicitur: [Reddorem subditu pectus matrem, adfignata vultu patrem rebelleam.]*

¶ *4 pars. ¶ Percussor quoque dicitur, qui sermone inutili infirmorum conscientiam turbat.*
C. XVIII. ¶ *Qui sermone in casto conscientiam percussit infirmorum, percussor vocatur.*
¶ *Unde Anacletus Papa epist. 2. ad Episcopos Italiae.*
Sane percussor ille dicitur doctor, qui sermone inutili conscientiam percussit infirmorum. Ideo tenere vos, & omnes fideles oportet eum, qui secundum doctrinam est, fidelem sermonem, ut potens sit consolari in doctrina sana, & contradicentes redarguere, & recte viventes, atque rectam fidem tuentes, consolida.

DISTINCTIO XLVI.

¶ *Equitur b [Non litigiosum.] Nihil est enim impudens arrogantis iustitiam, qui garrulitatem auctoritatem patitur, & parati ad litis, in subiectis rudis intonat: quod ex arrogantia & superbia provenire manifestum est.*

C. I. ¶ *Arrogantes velint inferre humilitatem quae docent.*
¶ *Unde Gregorius scribit in moralibus, lib. 23. par. 5. c. 12 ad c. 33. 16.*

Hoc habet proprium doctrina arrogantium, ut humiliter nesciant inferre quod docent: & recta, quae sapienter, recte ministrare non possunt. In verbis enim eorum proditur, quod cum docent, quasi in quodam sibi videntur sublimitatis culmine residere: eosque quos docent, ut longe infra se possint, veluti in imo respiciunt, & quibus non consulendo loqui, sed vix dominando diguntur. Recte autem his per prophetam Dominus dicitur: [Vix autem cum austeritate imperabatis eis, & cum potentia.] Cum austeritate enim & potentia imperant, qui subditos suos non tranquille ratiocinando corrigere, sed sperere infectere dementius festinant. At contra vera doctrina tanto vehementius seclinat. At contra vera doctrina tanto vehementius seclinat. At contra vera doctrina tanto vehementius seclinat. At contra vera doctrina tanto vehementius seclinat.

¶ *2 pars. Ecce, quare litigiosi prohibentur in Episcopis ordinari. Est & alia causa huius prohibitionis. Litigiosi namque, vel adulatores animo principum sibi conciliant, vel fratres sui dominando, infamiam suam ingerunt, vel inter fratres discordiam seminando, seditionem nunquam facere cessant: quo omnia in prelatu damnabilia esse probantur.*

C. II. ¶ *Dei qui peccatoribus adulantur.*
¶ *Unde Gregorius scribit in moralibus, lib. 11. par. 4. cap. 2. ad cap. 27. 16.*

Sunt nonnulli, qui dum malefacta hominum laudibus effertur, augent quae increpare debuerunt. Hinc enim per prophetam dicitur: [Vix f qui conspuunt pulvillum sub oculo dexterae manus, & faciunt cervicalia sub capite sinistrae suae.] Ad hoc quippe pulvillum ponitur, ut mollius quiescat. Quisquis ergo male agentibus adulatur, pulvillum sub capite vel cubito iacentis ponit, ut qui corripit ex culpa debuerat, in eo sultus laudibus mollior quiescat. ¶ *Hinc rursum scriptum est: [Ubi g. adfignatus parietem, sibi autem lineabat eum.] Parietis*

quippe nomine, peccati dicitur designatur. Adificare ergo parietem, est contra se quempiam obfacula peccati confruere. Sed parietem liniunt, qui peccata perperantibus adulantur, ut quod illi perverse agentes edificavit, ipsi adulantes quasi nitidum reddant. ¶ *Sed sanctus vir sicut mala de bonis non affirmat, ita iudicare bona de malis recusat, dicens a. [Abste a me, ne iustis vos iudicem: donec deficiam, non recedam ab innocentia mea.]*

C. III. ¶ *Adulator, vel proditor clericus ab officio degradetur.*
¶ *Hinc etiam in concilio Carthagenensi 4. c. 38. legitur.*

Clericus h, qui adulationibus & proditionibus vacat, deprehenditur, ab officio degradetur.

C. IV. ¶ *Excommunicentur ab Episcopo qui fratribus non probanda obijciunt.*
¶ *Item ex eodem concilio, c. 57.*

Aculatores fratrum Episcopus excommunicet, qui non probanda fratribus obijciunt. Et si emendaverint vitium, recipiat eos ad communionem, non ad clerum.

¶ *¶ Qui non probanda fratribus obijciunt.] Verba ista sineque in originali, neque in multis Gratiani antiqui, codicibus habentur.*

C. V. ¶ *Removeatur ab officio clericus, maledicus, furta, & fratrum profectibus invidens non promoveatur.*
¶ *Item ex eodem concilio, c. 37.*

¶ *¶ Rubrica haec pertinet simul ad hoc caput, & ad duo sequentia.*

Clericus e maledicus (maximè in sacerdotibus) cogatur ad postulandum veniam; si noluerit, degradetur: nec unquam ad officium abique satisfactione revocetur.

C. VI. ¶ *De eodem.*
¶ *Item ex eodem concilio, cap. 60.*

Clericus d scurrilem, & verbis turpibus joculariorem, ab officio retrahendum censemus.

C. VII. ¶ *De eodem.*
¶ *Item ex eodem, c. 54.*

Clericus e invidens fratrum profectibus, donec in vitio est, non promoveatur.

C. VIII. ¶ *Non sunt ordinandi, qui seditionibus vacant.*
¶ *Item ex eodem, c. 67.*

Seditionarios f statim nunquam ordinandos clericos, sicut nec usurarios, nec injuriarum suarum ultores.

C. IX. ¶ *Ufus exigeri clericis minime licet.*
¶ *Item ex concilio Leodicensi, c. 5.*

Non g licet feneratori ministris altaris, vel in sacerdotali ordine constituitis, vel usuris, vel lucra, quae seculi b dicuntur, accipere.

C. X. ¶ *Nec suo nomine, nec alieno clericus fenerator existat.*
¶ *Item Leo Papa Episcopus per Campaniam, epist. 1. cap. 4.*

Sicut a non suo, ita nec alieno nomine aliquis clericorum exercere se quis attentet. Indecens est enim, crimen suum commodis alienis impendere. Fumus autem hoc solum aspicere & exercere debemus, ut qui his misericorditer tribuimus, ab eo Domino, qui multipliciter, & in perpetuum mansura tribuit, recipere valeamus.

a Greg. p. 10. 2. p. c. 6. b 1. ad Tim. 3. c. 1. ibi glossa ordin. c. Anselm. Hieronym. in epistol. ad Oceanum. c. al. despectus. d. Greg. 34. c. al. cognoscere. f. Exch. 13. g. Ibidem.

a Job. 27. b Bur. l. 2. c. 176. l. 10. p. 6. c. 367. Pam. l. 3. cap. 173. c. Bur. l. 2. c. 66. l. 10. p. 11. c. 11. & p. 12. c. 66. Anselm. l. 7. c. 19. d. Bur. l. 2. c. 172. l. 10. p. 6. c. 243. & p. 11. c. 79. Pam. l. 3. c. 172. e. Bur. l. 2. c. 16. l. 10. p. 6. cap. 31. Agath. conc. c. 69. f. Bur. l. 2. c. 17. l. 10. p. 6. c. 36. g. Anselm. l. 7. c. 19. h. al. seculi. i. Bur. l. 2. c. 12. l. 10. p. 6. c. 66. k. al. accipere.

